КОНТРОЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Прарэктар па вучэбнай рабоце БДПУ
__________ У.У.Шлыкаў
«01» 06 2017 г.
Рэгістрацыйны № УД-30-01-39-2017/вуч.

НАРОДНАЯ ПЕДАГОГІКА

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне (па выбары)
для другой ступені вышэйшай адукацыі (магістратуры)
па спецыяльнасці:
1-08 80 02 – Тэорыя і методыка навучання і выхавання
(сусветная і айчынная культура)

2017 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарта вышэйшай адукацыі АСВА 1-08 80 02-2012 па спецыяльнасці 1-08 80 02 – Тэорыя і методыка навучання і выхавання (сусветная і айчынная культура), № 108 ад ад 24.08.2012 г.

СКЛАДАЛЬНІК:
Н.Г. Мазурына, дацэнт кафедры тэорыі і методыкі выкладання мастацтва ўстановы адукацыі "Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка", кандыдат філалагічных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:
Кафедрай тэорыі і методыкі выкладання мастацтва
(пратакол № 10 ад 12.05.2017 г.);
Загадчык кафедры Н.В.Бычкова

Саветам факультэта эстэтычнага выхавання
(пратакол №10 ад 22.05.2017 г.)
Нам. дэкана па вучэбнай рабоце Т.В.Сярнова

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджаючых яе матэрыялаў дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае

Метадыст вучэбна-метадычнага
управлення БДПУ
_______________ Т.В. Шчыпунова

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне “Народная педагогіка” (па выбары) распрацавана ў адпаведнасці з патрабаваннямі адукацыйнага стандарта па спецыяльнасці для другой ступені вышэйшай адукацыі (магістратуры) 1-08 80 02 – Тэорыя і методыка навучання і выхавання (сусветная і айчынная культура).

“Народная педагогіка” – інтэграваная вучэбная дысцыпліна, якая знаёміць студэнтаў з сістэмай народных педагагічных сродкаў вырашэння выхаваўчых, развіццёвых і адукацыйных задач этнасу. Яна непасрэдна звязана з фалькларыстыкай, этналогіяй, педагогікай, гісторыяй сусветнай культуры, гісторыяй беларускай культуры, мастацкай культурай Беларусі.

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны “Народная педагогіка” ” (па выбары) накіравана на ўсведамленне студэнтамі традыцыйнай педагагічнай спадчыны народа як высокаарганізаванай сістэмы. Яе фарміруюць традыцыйныя веды і працоўныя навыкі ў сямейнай і нацыянальнай этыцы, земляробстве, жывёлагадоўлі, рамёствах, асновах матэматыкі, батанікі, метэаралогіі, календара, музыкі і інш. Дадзеная вучэбная дысцыпліна з’яўляецца адной з вядучых у сістэме падрыхтоўкі выкладчыкаў па культуралагічных дысцыплінах, паколькі накіравана на актывізацыю і сістэматызацыю ведаў, якія былі набытыя на прадметах псіхолага-педагагічнага і народазнаўчага цыклаў, дазваляе практычна выкарыстаць і ўдасканаліць атрыманыя ўменні і навыкі, садзейнічае развіццю педагагічных, псіхалагічных і арганізатарскіх здольнасцяў магістрантаў.

Мэта вучэбнай дысцыпліны – павышэнне ўзроўню адукацыйнай кампетэнтнасці магістрантаў праз традыцыйныя педагагічныя веды народа.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

– пазнаёміць магістрантаў з народнай педагогікай, яе сутнасцю, гісторыяй, мэтамі, дыдактычнымі прынцыпамі;

– засвоіць веды па асноўных накірунках выхавання і навучання ў традыцыйнай педагогіцы;

– сфарміраваць уменні і навыкі ў выкарыстанні разнастайных спосабаў і прыёмаў выхавання і навучання ў народнай педагогіцы;

– сфарміраваць навыкі арганізацыі выхаваўчай і навучальнай работы на аснове народных традыцый.

Узаемасувязь вучэбнай дысцыпліны з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі спецыяльнасці

Назва вучэбнай дысцыпліны, вывучэнне якой звязана з вучэбнай дысцыплінай “Народная педагогіка”	Пералік актуалізуемых на занятках па вучэбнай дысцыпліне “Народная педагогіка” комплексаў ведаў, якія фарміруюцца на іншых вучэбных

	дысцыплінах
Педагогіка і псіхалогія вышэйшай школы	Гісторыя і тэорыя ўзнікнення і развіцця педагогікі і псіхалоіі як навук і вучэбных дысцыплін. Мэты, задачы, дыдактычныя прынцыпы, метады і прыёмы педагогікі, спосабы арганізацыі вучэбнай дзейнасці і разнастайныя педагагічныя тэхналогіі.
Асновы інфармацыйных тэхналогій	Практычнае выкарыстанне навучальных мультымедыйных праграм, нотных рэдактараў, праграм тэхнічнай апрацоўкі дадзеных пры засваенні асобных тэм дысцыпліны, выкарыстанне праграмы Microsoft PowerPoint для стварэння мультымедыйных прэзентацый па асобных тэмах дысцыпліны.
Каляндар у часе і прасторы: вытокі, сінтэз культур, стылі	Комплекс ведаў і навыкаў, звязаных з вывучэннем розных каляндарных стыляў і традыцый, іх практычнае выкарыстанне.

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны

Патрабаванні да ўзроўню засваення зместу вучэбнай дысцыпліны “Народная педагогіка” ” (па выбары) вызначаны адукацыйным стандартам па спецыяльнасці для другой ступені вышэйшай адукацыі (магістратуры) 1-08 80 02 – Тэорыя і методыка навучання і выхавання (сусветная і айчынная культура).

Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны “Народная педагогіка” ”(па выбары) павінна забяспечыць фарміраванне ў студэнтаў акадэмічных, сацыяльна-асобасных і прафесійных кампетэнцый.

Патрабаванні да акадэмічных кампетэнцый магістра.

Магістр павінны мець:

АК-2. Метадалагічныя веды і даследчыцкія ўменні, якія забяспечваюць вырашэнне задач навукова-даследчай, навукова-педагагічнай, інавацыйна-педагагічнай, вучэбна-метадычнай, арганізацыйна-кіраўнічай, экспертна-ацэначнай дзейнасці.

АК-6. Здольнасць здзяйсняць бесперапынную самаадукацыю і самаўдасканальванне ў навукова-педагагічнай, вучэбна-метадычнай і арганізацыйна-кіраўнічай дзейнасці.

Патрабаванні да прафесійных кампетэнцый магістра.

Магістр павінны быць здольным:

ПК-НД-1. Выкарыстоўваць сучасныя дасягненні педагагічнай навукі і перадавых педагагічных тэхналогій.

ПК-ІП-1. Здзяйсняць педагагічны пошук новаўвядзенняў.

ПК-ІП-2. Ствараць педагагічнае новаўвядзенне.

ПК-ІП-7. Выкарыстоўваць індывідуальныя крэатыўныя здольнасці для арыгінальнага вырашэння даследчых і прафесійных задач у галіне адукацыі.

ПК-ВМ-1. Вырашаць тыпавыя метадычныя задачы.

ПК-ВМ-3. Распрацоўваць метадычныя інструкцыі, вучэбна-метадычныя дапаможнікі, метадычныя рэкамендацыі па актуальных праблемах педагагічнай навукі і практыкі.

ПК-ВМ-4. Распрацоўваць і выкарыстоўваць сучаснае вучэбна-метадычнае забеспячэнне адукацыйнага працэсу.

ПК-ВМ-5. Распрацоўваць метадычныя сцэнары правядзення заняткаў і выхаваўчай работы, аналізаваць вынікі іх рэалізацыі ў адукацыйных установах розных тыпаў.

ПК-АК-1. Арганізоўваць педагагічны працэс ва ўстановах адукацыі розных тыпаў.

ПК-ЭА-4. Распрацоўваць дыягнастычны інструментарый для правядзення экспертызы і ацэнкі, арганізоўваць крытэрыяльную экспертызу і ацэнку разнастайных аспектаў навукова-даследчай і педагагічнай дзейнасці.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны “Народная педагогіка” магістрант павінен

ведаць:

– сутнасць, гісторыю, дыдактычныя прынцыпы народнай педагогікі;

– асноўныя накірункі выхавання і навучання ў традыцыйнай педагогіцы;

– мэту і задачы вучэбнай дысцыпліны “Народная педагогіка”;

– сродкі, спосабы і прыёмы выхавання і навучання ў народнай педагогіцы;

– прынцыпы рэалізацыі асноўных накірункаў выхавання і навучання ў традыцыйнай педагагічнай спадчыне;

умець:

– знаходзіць у гістарычнай, фальклорна-этнаграфічнай і мастацкай спадчыне традыцыйныя сродкі, спосабы і прыёмы выхавання і навучання, а таксама аналізаваць іх з пункту гледжання сучаснай навукі;

– валодаць методыкай выкарыстання станоўчых традыцыйных сродкаў, спосабаў і прыёмаў выхавання і навучання;

– арганізоўваць выхаваўчую і навучальную работу на аснове народных традыцый;

– валодаць разнастайнымі спосабамі актывізацыі пазнавальнай дзейнасці.

Згодна вучэбнаму плану спецыяльнасці 1-08 80 02 – Тэорыя і методыка навучання і выхавання (сусветная і айчынная культура) вучэбная дысцыпліна “Народная педагогіка” ” (па выбары) вывучаецца на дзённай і завочнай формах атрымання другой ступені вышэйшай адукацыі. Усяго на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны на дзённая форме навучання адводзіцца 82 гадзін, з якіх 36 гадзіны аўдыторных (у тым ліку лекцыйных 30 гадзін, 6 практычных), 46 гадзін прыпадае на самастойную работу студэнтаў. Усяго на вывучэнне

вучэбнай дысцыпліны на завочнай форме навучання адводзіцца 10 гадзін аўдыторных (лекцыйных).

Асноўнымі метадамі (тэхналогіямі) навучання, якія адлюстроўваюць мэту і задачы вучэбнай дысцыпліны, з’яўляюцца: праблемнае навучанне (праблемнае выкладанне матэрыялу, пошукавы і даследчы метады); тэхналогія навучання як вучэбнага даследавання; камунікатыўныя тэхналогіі, заснаваныя на актыўных формах і метадах навучання (разумовы штурм, дыскусія, спрэчка-дыялог, круглы стол і інш.). Сярод форм правядзення семінарскіх заняткаў могуць ужывацца калёквіўмы, тэсты, а таксама традыцыйныя формы кантролю ведаў (вусныя адказы, комплексныя кантрольныя работы, паведамленні і рэфераты).

Самастойная работа студэнтаў прадугледжвае павышэнне ўзроўню прафесійнай кампетэнцыі па асобных пытаннях (аспектах) народнай педагогікі. Асноўнымі формамі самастойнай работы студэнтаў з’яўляюцца: праца з літаратурай, падрыхтоўка дакладаў, рэфератаў па прапанаванай выкладчыкам тэматыцы, прагляд відэаматэрыялаў, наведванне музеяў, выстаў, канцэртаў, праца з Інтэрнэт-рэсурсамі.

Выніковай формай кантролю ведаў з’яўляецца залік у І семестры на дзённай форме навучання і ІІ семестры на завочнай форме навучання.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Народная педагогіка: сутнасць, паходжанне, гісторыя развіцця

Сутнасць паняццяў “народная педагогіка”, “этнапедагогіка”, іх гістарычнае развіццё. Сувязь народнай педагогікі з гісторыяй, культурай, этнаграфіяй, фальклорам, мастацтвам, этыкай, эстэтыкай, народазнаўствам, беларусазнаўствам.

Разгляд розных сістэм народнай педагогікі ў гісторыі культуры. Выпрацоўка ўнутраных арыенціраў паводзін, пошук універсальных маральных прынцыпаў, фарміраванне ўласнай сістэмы каштоўнасцяў у розных культурах і цывілізацыях (паняцце аб вежаствах у казках “Тысяча і адна ноч” і інш.). Фарміраванне матывацыі да навучання ў розных народаў свету.

Станаўленне народнай педагогікі як навукі ў еўрапейскім рэгіёне. Ян Амос Каменскі, Джон Лок, Жан-Жак Русо, Канстанцін Ушынскі і інш. і іх паслядоўнікі на беларускіх землях.

Беларускія гуманісты і этнапедагогі.

Развіццё этнапедагогікі ў наш час.

Тэма 2. Беларуская народная педагогіка

Метадалагічныя асновы вывучэння беларускай народнай педагогікі. Слаі народнай культуры: сялянская, гарадская, шляхецкая, царкоўная. Педагагічныя канцэпцыі.

Этапы фарміравання і развіцця беларускай народнай педагагічнай думкі. Беларусізацыя ў 20-х – пачатку 30- гадоў і ў 90 гадах XX ст.

Узроставы падзел у народнай педагогіцы. Змест сямейнага і пазасямейнага выхавання і навучання.

Тэма 3. Асноўныя сродкі народнай педагогікі

Вусная народная творчасць, праца і родная мова як найбольш старажытныя сродкі народнай педагогікі. Сутнасць і змест асноўных сродкаў. Роля прыказак, прымавак, загадак, казак, паданняў, легендаў, песень, абрадаў, звычаяў, танцаў, гульняў і інш. у народнай педагогіцы і традыцыі. Значэнне іх у навучанні і выхаванні дзяцей.

Традыцыйнае выхаванне як адзін з бакоў духоўнага фарміравання асобы. Выпрацоўка ўнутраных арыенціраў паводзінаў, пошук універсальных маральных прынцыпаў, фарміраванне традыцыйнай сістэмы каштоўнасцяў. Фарміраванне асобы, яе маральных перакананняў і жыццёвай пазіцыі. Традыцыйнае беларускае народнае фарміраванне матывацыі да навучання.

Тэма 4. Формы і метады навучання і выхавання ў народнай педагогіцы

Традыцыйныя дзядзькаванне, дарэктарства, рабінзанада, леснікоўства, пастушаства і інш. як формы народнай педагогікі. Адлюстраванне ў

фальклоры і мастацкай літаратуры цікавых сродкаў і метадаў народнай педагогікі. Традыцыйныя звычаі, спосабы набыцця рамесніцкіх навыкаў, уменняў вядзьмарства, чараўніцтва.

Талака як своеасаблівая з'ява народнага жыцця і спосаб выхавання. Народныя метады выхавання і навучання: праца, гульня, прыклад, аўтарытэт, прывучванне, назіранне, выпрабаванне, ушчуванне, унушэнне, перакананне, практыкаванне, блаславенне, спаборніцтва, пахвала, супрадкі і інш. Іх характарыстыка, адлюстраванне ў прыказках і іншых жанрах народнай творчасці.

Тэма 5. Асноўныя накірункі выхавання і навучання ў народнай педагогіцы

Асноўныя накірункі перадачы традыцыйных ведаў падрастаючаму пакаленню – аб роднай мове і любові да зямлі бацькоўскай, спосабах набыцця працоўных навыкаў і ўменняў, у тым ліку пэўнага рамяства, аб вуснай традыцыйнай спадчыне (літаратуры), аб развіцці разумовых і фізічных здольнасцей, аб традыцыйным побыце і сям'і, маралі і этыкеце, рэлігіі, жывёлаводстве і земляробстве, календары, прыродазнаўстве, асновах матэматыкі, батаніці, медыцыны, метэаралогіі, касмалогіі і інш.

Тэма 6. Працоўнае выхаванне, набыццё навыкаў і ўменняў

Працоўнае выхаванне ва ўсіх сферах жыцця як аснова этнапедагогікі. Вусная народная творчасць аб працы.

Сямейныя традыцыі навучання рамяству. Выкарыстанне метадаў і спосабаў навучання і выхавання. Фарміраванне самастойнасці ў працэсе навучання. Узроўні самастойнай дзейнасці: капіраванне, рэпрадуктыўная дзейнасць, прадуктыўная дзейнасць, самастойная дзейнасць. Тыпы самастойных прац: узнаўляючыя, рэканструктыўна-варыянтныя, творчыя.

Тэма 7. Развіццё разумовых здольнасцей. Першасныя матэматычныя веды

Народныя сродкі ў развіцці лагічнага мыслення, кемлівасці і матэматычных здольнасцей дзяцей. Адносіны народа да кемлівых і здольных, знаўцаў матэматыкі. Роля загадак, лічылак, загадак-задач, казак-загадак і інш.

Фарміраванне прасцейшых ведаў аб прасторы і формах, элементах геаметрыі. Народныя спосабы і меры вымярэння адлегласці, плошчаў, атрымання правільнага круга і прамога вугла.

Значэнне народных ведаў у сучасным адукацыйным працэсе.

Тэма 8. Фізічная культура беларусаў

Асновы фарміравання фізічнай культуры беларусаў. Сінкрэтычная сувязь з паляваннем, абаронай ад ворагаў. Фальклор аб клопаце народа пра здароўе і фізічнае развіццё. Вобразы волатаў і асілкаў як культурных герояў.

Фізічныя спаборніцтвы ў традыцыйным жыцці, абрадах, гульнях. Віды фізічных спаборніцтваў беларускай шляхты (на прыкладзе роду Радзівілаў).

Культура харчавання беларусаў. Значэнне страваванні. Асноўныя прадукты харчавання. Сістэма пастоў.

Роля народных гульняў і іх класіфікацыя. Выкарыстанне забаўлянак з малагодкамі дзеля масажу іх частак цела і развіцця маторыкі рук.

Народная гульня ў сучасных адукацыйным працэсе.

Тэма 9. **Народны этыкет**

Народны этыкет у рэгуляванні ўзаемаадносін людзей у працоўным, грамадскім, бытавым і сямейным жыцці. Адносіны да старэйшага пакалення. Культура паводзін за сталом, на народных святкаваннях, танцах.

Маральныя і эстэтычныя асновы сямейных абрадаў.

Погляды народа ў адлюстраванні нацыянальнага характару, менталітэту. Станоўчыя і адмоўныя рысы беларускага характару. Талерантнасць.

Тэма 10. **Мастацкае і эстэтычнае развіццё**

Актуальнасць традыцыйных форм і метадаў навучання і выхавання ў сучасных педагогіцы, эстэтычнай адукацыі. Гістарычнае развіццё паняцця “прыгожага”. Адлюстраванне эстэтычнага густу народа і яго мастацкіх здольнасцей у фальклорнай спадчыне, адзенні, прадметах побыту, дойлідстве, рамястве.

Сінкрэтычнае эстэтычнае развіццё дзяцей у беларускай традыцыі. Спалучэнне навыкаў рамесніка, мастака, музыканта, танцора, філосафа ў адной асобе. Фалькларысты пра народную музыку, выраб інструментаў. Метады навучання, пераймання мастацкіх традыцый.

Тэма 11. **Арганізацыя выхаваўчай і навучальнай работы на аснове народных традыцый**

Метадычнае значэнне і функцыі выкарыстання станоўчых прынцыпаў народнай педагогікі ў навучальна-выхаваўчым працэсе адукацыйных устаноў. Сістэматычнасць і паступовасць у выкарыстанні форм і метадаў народнай педагогікі. Крытэрыі выбару творчых заданняў для заняткаў. Арганізацыя выхаваўчай і навучальнай работы на аснове народных традыцый.

Выхаванне павагі да іншых народаў, да агульначалавечых каштоўнасцей. Педагагічная мудрасць народа ў працэсе навучання. Традыцыі народнай педагогікі ў пазакласнай і пазашкольнай рабоце. Педагагічныя каштоўнасці народнай педагогікі ў сямейным выхаванні.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

“Народная педагогіка” (па выбары) для дзённай формы атрымання адукацыі

Нумар раздзела, тэмы, заняткаў	Назва раздзела, тэмы, заняткаў; пералік вывучаемых пытанняў	Колькасць аўдыторных гадзін					Пазааўдыторная самастойная работа	Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў (нагладныя, метадычныя дапаможнікі і інш.) лекцыі	Формы кантролю ведаў практычныя заняткі
		лекцыі	практычныя заняткі	семінарскія заняткі	лабараторныя заняткі	ктруемая (кантралюемая) самастойная работа студэнтаў (іншае			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	I семестр								
1	**Народная педагогіка: сутнасць, паходжанне, гісторыя развіцця**	**4**					**5**		
1.1	1. Сутнасць паняццяў “народная педагогіка”, “этнапедагогіка”, іх гістарычнае развіццё. 2. Сувязь народнай педагогікі з іншымі навукамі. 3. Розныя сістэмы народнай педагогікі ў гісторыі культуры.	1					2	1, 2, 4, 6, 29, 36	
1.2	1. Станаўленне народнай педагогікі як навукі ў еўрапейскім рэгіёне. 2. Я.А. Каменскі, Дж. Лок, Ж.-Ж. Русо, К. Ушынскі і інш.	1					1	1, 2, 4, 6, 29, 36	
1.3	1. Беларускія гуманісты і этнапедагогі. 2. Развіццё этнапедагогікі ў наш час.	2					2	1, 2, 4, 6, 29, 36	
2	**Беларуская народная педагогіка**	**4**	**1**				**4**		
2.1	1. Метадалагічныя асновы вывучэння беларускай народнай педагогікі. 2. Віды народнай культуры: сялянская, гарадская, шляхецкая, царкоўная.	2					2	2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	
2.2	3. Педагагічныя канцэпцыі.		1					2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	Паведамленні

2.3	1. Этапы фарміравання і развіцця беларускай народнай педагагічнай думкі. 2. Беларусізацыя ў 20-х – пачатку 30- гадоў і ў 90 гадах ХХ ст. 3. Узроставы падзел у народнай педагогіцы. 4. Змест сямейнага і пазасямейнага выхавання і навучання.	2					2	2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	
3	**Асноўныя сродкі народнай педагогікі**	**2**					**4**		
3.1	1. Вусная народная творчасць, праца і родная мова як найбольш старажытныя сродкі народнай педагогікі. 2. Роля прыказак, прымавак, загадак, казак, паданняў, легендаў, песень, абрадаў, звычаяў, танцаў, гульняў і інш. у народнай педагогіцы.	1					2	2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	
3.2	1. Традыцыйнае выхаванне як адзін з бакоў духоўнага фарміравання асобы. 2. Выпрацоўка ўнутраных маральных прынцыпаў, фарміраванне традыцыйнай сістэмы каштоўнасцяў. 3. Традыцыйнае беларускае народнае фарміраванне матывацыі да навучання.	1					2	2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	
4	**Формы і метады навучання і выхавання ў народнай педагогіцы**	**2**	**1**				**5**		
4.1	1. Формы народнай педагогікі. 2. Адлюстраванне ў фальклоры і мастацкай літаратуры сродкаў і метадаў народнай педагогікі.	1					2	2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	
4.2	1. Традыцыйныя звычаі, спосабы набыцця рамесніцкіх навыкаў, іншых уменняў. 2. Талака як своеасаблівая з'ява народнага жыцця і спосаб выхавання.	1					2	2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	
4.3	1. Народныя метады выхавання і навучання 2. Іх характарыстыка, адлюстраванне ў прыказках і іншых жанрах народнай творчасці..		1				1	2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	Гульня-практыкум
5	**Асноўныя накірункі выхавання і навучання ў народнай педагогіцы**	**2**					**2**		
5.1	1. Асноўныя накірункі перадачы традыцыйных	2					2	2, 3, 6, 7, 16, 34	

	ведаў. 2. Сферы перадачы традыцыйных ведаў.								
6	**Працоўнае выхаванне, набыццё навыкаў і ўменняў**	**2**	**1**				**4**		
6.1	1. Працоўнае выхаванне ва ўсіх сферах жыцця як аснова этнапедагогікі. 2. Сямейныя традыцыі навучання рамяству.	2					2	2, 26, 32-34	
6.2	1. Узроўні самастойнай дзейнасці. 2. Тыпы самастойнай працы.		1				2	2, 26, 32-34	Майстар-клас
7	**Развіццё разумовых здольнасцей. Першасныя матэматычныя веды**	**2**					**4**		
7.1	1. Народныя сродкі ў развіцці лагічнага мыслення, кемлівасці і матэматычных здольнасцей дзяцей. 2. Роля загадак, лічылак, загадак-задач, казак-загадак і інш. 3. Фарміраванне прасцейшых ведаў аб прасторы і формах, элементах геаметрыі.	1					2	2, 4, 26, 32-34	
7.2	1. Народныя спосабы і меры вымярэння. 2. Значэнне народных ведаў у сучасным адукацыйным працэсе.	1					2	2, 4, 26, 32-34	
8	**Фізічная культура беларусаў**	**4**					**5**		
8.1	1. Асновы фарміравання фізічнай культуры беларусаў. 2. Сінкрэтычная сувязь з паляваннем, абаронай ад ворагаў. 3. Фальклор аб клопаце народа пра здароўе і фізічнае развіццё. Вобразы волатаў і асілкаў як культурных герояў.	2					1	4, 26, 28, 32-34	
8.2	1. Фізічныя спаборніцтвы ў традыцыйным жыцці, абрадах, гульнях. 2. Культура харчавання беларусаў.	1					2	2, 4, 26, 28, 32-34	
8.3	1. Роля народных гульняў і іх класіфікацыя. 2. Выкарыстанне забаўлянак з малагодкамі дзеля масажу іх частак цела і развіцця маторыкі рук. 3. Народная гульня ў сучасных адукацыйным працэсе.	1					2	2, 4, 26, 32-34	Інтэрактыў-ныя гульні

9	**Народны этыкет**	**2**	**1**				**4**		
9.1	1. Народны этыкет у рэгуляванні ўзаемаадносін людзей у працоўным, грамадскім, бытавым і сямейным жыцці.	1					2	1-2, 4, 22, 26, 32-34	
9.2	2. Культура паводзін за сталом, на народных святкаваннях, танцах.		1						Інтэрактыў-ныя гульні
9.3	1. Маральныя і эстэтычныя асновы сямейных абрадаў. 2. Погляды народа ў адлюстраванні нацыянальнага характару, менталітэту.	1					2	1-2, 4, 22, 26, 32-34	
10	**Мастацкае і эстэтычнае развіццё**	**2**	**1**				**5**		
10.1	1. Актуальнасць традыцыйных форм і метадаў навучання і выхавання ў сучасных педагогіцы, эстэтычнай адукацыі. 2. Адлюстраванне эстэтычнага густу народа і яго мастацкіх здольнасцей у фальклорнай спадчыне, адзенні, прадметах побыту, дойлідстве, рамястве.	1					2	1-2, 17, 20, 30, 35	
10.2	1. Гістарычнае развіццё паняцця “прыгожага”. Сінкрэтычнае эстэтычнае развіццё дзяцей у беларускай традыцыі. 2. Спалучэнне навыкаў рамесніка, мастака, музыканта, танцора, філосафа ў адной асобе.	1					1	1-2, 17, 20, 30, 35	
10.3	1. Метады навучання, пераймання мастацкіх традыцый. 2. Фальклarысты пра народную музыку, выраб інструментаў.		1				2	1-2, 17, 20, 30, 35	Апытанне
11	**Арганізацыя выхаваўчай і навучальнай работы на аснове народных традыцый**	**4**	**1**				**4**		
11.1	1. Метадычнае значэнне і функцыі выкарыстання прынцыпаў народнай педагогікі ў навучальна-выхаваўчым працэсе адукацыйных устаноў. 2. Арганізацыя выхаваўчай і навучальнай работы на аснове народных традыцый.	2					2	1, 4, 5, 8, 19, 24, 27	
11.2	1. Сістэматычнасць і паступовасць у выкарыстанні форм і метадаў народнай педагогікі.		1					1, 4, 5, 8, 19, 24, 27	Паведамленні

11.3	1. Традыцыі народнай педагогікі ў пазакласнай і пазашкольнай рабоце. 2. Педагагічныя каштоўнасці народнай педагогікі ў сямейным выхаванні.	2					2	1, 4, 5, 8, 19, 24, 27	
	Усяго	**30**	**6**				**46**		**Залік**

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

“Народная педагогіка” (па выбары) для завочнай формы атрымання адукацыі

Нумар раздзела, тэмы, занятка	Назва раздзела, тэмы, занятка; пералік вывучаемых пытанняў	Колькасць аўдыторных гадзін					Пазааўдыторная самастойная работа	Метадычнае забеспячэнне заняткаў (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.) лекцыі	Формы кантролю ведаў практычныя заняткі
		лекцыі	практычныя заняткі	семінарскія заняткі	лабараторныя заняткі	кіруемая (кантралюемая) самастойная работа студэнтаў			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
І год навучання 1 семестр									
1	Народная педагогіка: сутнасць, паходжанне, гісторыя развіцця	1						1, 2, 4, 6, 29, 36	
2	Асноўныя сродкі народнай педагогікі	1						2, 3, 6, 7, 16, 34	
4	Формы і метады навучання і выхавання ў народнай педагогіцы	1						2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 16	
5	Асноўныя накірункі выхавання і навучання ў народнай педагогіцы	1						3, 7, 9, 10, 13, 16	
	Усяго	**4**							
І год навучання 2 семестр									
8	Народны этыкет	1						1-2, 4, 22, 26, 32-34	
10	Арганізацыя выхаваўчай і навучальнай работы на аснове народных традыцый	1						1, 4, 5, 8, 19, 24, 27	
	Усяго	**2**							**Залік**
	Усяго	**6**							

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная:

1. Болбас, В. С. Этнічная педагогіка беларусаў : дапаможнік для студэнтаў устаноў вышэйшай адукацыі, якія навучаюцца па спецыяльнасцях профілю А – Педагогіка / В. С. Болбас ; Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Установа адукацыі "Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя І. П. Шамякіна". – Мазыр : МДПУ імя І. П. Шамякіна, 2013. – 110 с.
2. Болбас, В. С. Базавыя прынцыпы маральнага выхавання ў этыка-педагагічнай думцы Беларусі X–XVIII стагоддзяў / В. С. Болбас // Педагогическая наука и образование. – 2015. – № 1. – С. 39–46.
3. Лозка, А. Ю. Беларуская фалькларыстыка: Народная педагогіка і дзіцячы фальклор: вучэб.-метад. дапам. / А. Ю. Лозка, К. Л. Баброўская. – Мінск : БДПУ, 2012. – 124 с.

Дадатковая:

4. Арлова, Г. П. Народная педагогіка як сродак выхавання вучняў : дапам. для педагогаў агульнадукац. устаноў і ўстаноў пазашк. выхавання і навучання / Г. П. Арлова. – Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2009. – 144 с.
5. Аляхновіч, А. М. Народная песня ў школе : дапам. для настаўнікаў музыкі і спеваў, кл. кіраўнікоў, выхавальнікаў / А. М. Аляхновіч. – Мінск : Беларусь, 2004. – 171 с.
6. Антология педагогической мысли Белорусской ССР / сост. Э.К. Дорошевич, М.С. Мятельский, П.С. Солнцев. – М. : Педагогика, 1986. – 468 с.
7. Арлова, Г. П. Беларуская народная педагогіка / Г. П. Арлова. – Мінск : Народная асвета, 1993. – 120 с.
8. Арлова, Г. П. Народная педагогіка ў выхаваўчай рабоце школы / Г. П. Арлова. – Мінск : ГВЗАТ "Маладняк", 1995. – 160 с.
9. Асвета і педагагічная думка ў Беларусі: са старажытных часоў да 1917 г. / М. А. Ткачоў, У. С. Пасэ, Г. Р. Сянькевіч [і інш.]. – Мінск : Нар. асвета, 1985. – 464 с.
10. Беларусазнаўства : навуч. дапам. БДУ / пад рэд. П. Брыгадзіна. – Мінск : Завігар, 1997. – 288 с.
11. Беларуская народная педагогіка ў сістэме дашкольнага выхавання: вучэб-метад. дапам. / А. А. Грымаць. – Мінск : БДПУ, 1994. – 209 с.
12. Беларускі дзіцячы фальклор : традыц. запісы, апрацоўкі і аўт. творы / скл. А. М. Аляхновіч, М. В. Рахчэеў, А. С. Фядосік, У. Д. Каструлёў. – Мінск : Беларусь, 1994. – 271 с.
13. Беларускі фальклор у школе : 1-шы клас ; дапам. для настаўніка / І. І. Сучкоў [і інш.]. – Мінск : Нар. асвета, 1996. – 176 с.
14. Беларускі фальклор у школе: 2-гі клас; дапам. для настаўніка / аўт.-уклад. : І. І. Сучкоў [і інш.]. – Мінск : Беларусь, 2000. – 174 с.
15. Беларускі фальклор : Хрэстаматыя. 4-е выд. – Мінск, 1996.

16. Богданович, А.Е. Педагогические воззрения белорусского народа / А.Е. Богданович // Минский листок. – 1886. – 18 нояб.; 5 дек.

17. Болбас, В. С. Эстэтычная педагогіка беларусаў / В. С. Болбас, І. С. Сычова. – Мазыр : Белы Вецер, 2011. – 197 с.

18. Веснавыя святы: Дапам. для наст. і выхав. / аўт.-уклад. А. Аляхновіч, А. Лозка. – Мінск : Беларусь, 2000. – 158 с.

19. Восеньскія святы: дапам. для настаўн. і выхав. / уклад. А. Ю. Лозка. – Мінск : Беларусь, 1995. – 110 с.

20. Грымаць, А. А. Беларуская народная педагогіка ў школе / А. А. Грымаць, Л. М. Варанецкая. – Мінск : БДПУ імя М. Танка, 1996. – 174 с.

21. Грымаць, А. А. Народная педагогіка беларусаў / А. А. Грымаць, Л. М. Варанецкая, У. В. Пашкевіч. – Мінск : Выд. Ул. М. Скакун, 1999. – 241 с.

22. Дзіцячы фальклор / скл. Г. А. Барташэвіч. – Мінск : Навука і тэхніка, 1972. – 736 с.

23. Дзіцячы фальклор : зборнік фальклорных матэрыялаў / нав. рэд. У. А. Васілевіч. – Мінск : БДПУ, 2006. – 359 с.

24. Зімовыя святы. Дапам. для наст. і выхав. / аўт.-уклад. А. Аляхновіч, А. Лозка. – Мінск : Беларусь, 1999. – 159 с.

25. Загадкі / склад. М. Я. Грынблат, А. І. Гурскі. – Мінск : Беларуская навука, 2004. – 363 с.

26. Калачова, І. І. Народныя традыцыі і звычаі выхавання. Этнапедагагічная спадчына народаў Беларусі / І. І. Калачова. – Мінск : НІА, 1999. – 179 с.

27. Летнія святы: дапам. для наст. і выхав. / аўт.-уклад. А. Лозка. – Мінск : Беларусь 2001. – 162 с.

28. Лозка, А. Ю. Беларуская фалькларыстыка: Народныя гульні : вучэб.-метад. дапам. / А. Ю. Лозка, А. В. Дрыгін. – Мінск : БДПУ, 2012. – 176 с.

29. Народная педагогіка беларусаў / У. М. Конан [і інш.]. – Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 1996. – 165 с.

30. Народная спадчына – дашкольнікам: дапам. для выхавальн. дашк. установ / пад рэд. А. Лозкі. – Мінск : НМЦэнтр, 1998. – 152 с.

31. Никифоровский, Н. Я. Очерки Витебской Белоруссии // Этнографическое обозрение: I. Старцы, № 1, 1892; II. Дударь и Музыка, № 2-3, 1892; III. Пособники жихара, № 2, 1893; IV. Подданые пособники, № 1, 1894; V. Питущие и пропойцы, № 4, 1896; VI. Игры и игроки, № 3, 1897; VII. Бабы, або жонки, № 2,1898; VIII. Сбяги, прочки, вонки, уходалы, № 1-2, 1899.

32. Прыказкі і прымаўкі: у дзвюх кн. Кн. 1 / склад. М. Я. Грынблат. – Мінск : Навука і тэхніка, 1976. – 560 с.

33. Прыказкі і прымаўкі: у дзвюх кн. Кн. 2 / склад. М.Я. Грынблат. – Мінск : Навука і тэхніка, 1976. – 616 с.

34. Ракава, Л. В. Традыцыі сямейнага выхавання ў беларускай вёсцы / Л. В. Ракава. – Мінск : Ураджай, 2000. – 111 с.

35. Салееў, В. А. Этнапедагогіка і эстэтычнае развіццё асобы / В. А. Салееў. – Мінск : НІА, 1994. – 181 с.

36. Теория культуры / под ред. С. Н. Иконниковой, В. П. Большакова. – СПб. : Питер, 2008. – 592 с.

37. Хрестоматия по культурологии: учеб. пособие. – Ростов н/Д.: Феникс, 2004. – 624 с.

38. Человек и культура: Индивидуальность в истории культуры / Отв. ред. А. Гуревич. – М., 1990. – 203 с.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

Самастойная работа студэнтаў па засваенні вучэбнай дысцыпліны “Народная педагогіка” (па выбары) складаецца з шэрагу відаў дзейнасці:

1. Азнаямленне са схематычнымі малюнкамі, табліцамі па гісторыі культуры. Стварэнне схем, табліц.
2. Праца з педагагічнай і мастацтвазнаўчай літаратурай, матэрыяламі архіваў. Праца з Інтэрнэт-рэсурсамі.
3. Падрыхтоўка дакладаў, рэфератаў па прапанаванай выкладчыкам тэматыцы.
4. Прагляд відэазапісаў правядзення заняткаў з выкарыстаннем элементаў народнай педагогікі.
5. Наведванне музеяў (Нацыянальнага мастацкага музея, Музея старажытнабеларускай культуры, калекцыі лялек кафедры мастацкай адукацыі і музея кафедры тэорыі і методыкі выкладання мастацтва факультэта эстэтычнага выхавання і інш.).
6. Наведванне заняткаў фальклорна-этнаграфічных гурткоў, клубаў, выстаў; спектакляў, канцэртаў, харэаграфічных і тэатральных пастановак.
7. Распрацоўка фрагментаў заняткаў і пазакласных мерапрыемстваў з выкарыстаннем элементаў народнай педагогікі.

ПЕРАЛІК СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Для дыягностыкі сфарміраванасці кампетэнцый студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне “Народная педагогіка” (па выбары) рэкамендуецца выкарыстоўваць наступныя сродкі:

• паведамленні;
• інтэрактыўныя гульні;
• апытанне;
• майстар-клас;
• гульня-практыкум;
• залік.

Выніковай формай кантролю ведаў і ўменняў студэнтаў па вучэбнай дысцыпліне з’яўляецца залік, які праводзіцца ў вуснай форме.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ УВА

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб зменах у змесце вучэбнай праграмы ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
Каляндар у часе і прасторы: вытокі, сінтэз культур, стылі (па выбары)	Кафеда тэорыі і методыкі выкладання мастацтва	Прапаноў аб зменах няма	Пратакол № 10 ад 12.05.2017 г.

ДОПОЛНЕНИЯ И ИЗМЕНЕНИЯ К УЧЕБНОЙ ПРОГРАММЕ
УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ «Народная педагогика»
(специальность 1-08 80 02 Теория и методика обучения и воспитания
(мировая художественная культура))
на 2019/2020 учебный год

№№ пп	Дополнения и изменения	Основание
1	Заменить список основной литературы следующими источниками: 1. Полякова, Е. С. Методологические основания развития личности педагога-музыканта в образовательном процессе / Е. С. Полякова. – Минск : ИВЦ Минфина, 2019. – 235 с. 2. Глазырина, Л. Д. Музыкально-педагогический словарь / Л. Д. Глазырина, Е. С. Полякова. – Минск : Беларуская навука, 2017. – 363 с.	1. Обновление списка основной литература в связи с истечением срока действия грифованых учебных пособий.

Учебная программа пересмотрена и одобрена на заседании кафедры теории и методики преподавания искусства (протокол № 6 от 27.01.2020)

Заведующий кафедрой
теории и методики преподавания искусства
доктор искусствоведения, доцент _________ Ю.Ю.Захарина

УТВЕРЖДАЮ
Декан факультета эстетического образования
кандидат пед. наук, доцент _________ И.И.Рыжикова

Методист отдела магистратуры _________ О.А.Сергушкина